

החוג לעבודה סוציאלית

לימודים לתואר M.A. בעבודה סוציאלית

שנה"ל תש"פ

ראש החוג: ד"ר איילה כהן

ראש התוכנית: ד"ר הדס דורון

חברי הסגל האקדמי:

פרופ' חבר: פרופ' אילת שביט, פרופ' דורון לביא.

מרצה בכיר: ד"ר אילה כהן, ד"ר הדס דורון, ד"ר ירון יגיל, ד"ר משה פרחי, ד"ר עפרה ולטר, ד"ר קרולין גוטמן.

מרצה: ד"ר ורד גולן-שנער, ד"ר מאיה פלד-אברם ד"ר עומר לנס.

מורה: מר עופר זילברברג

מורה מן החוץ: עו"ד ד"ר מיכל סגל, גבי מרים בן עוז, מר עינב לוי, ד"ר רובי רוגל, פרופ' רחל לב-ויזל, פרופ' שירה הנטמן, גבי תמי סמיש-נמליך.

מטרת הלימודים

מטרות תוכנית הלימודים לתואר השני בעבודה סוציאלית הן :

1. להכשיר עובדים סוציאליים לתפקידי ניהול, הדרכה ופרקטיקה מתקדמת בשירותי הרווחה.
2. להקנות שיטות עבודה ומיומנויות מקצועיות מתקדמות.
3. להקנות מיומנויות התמודדות עם אתגרים מקצועיים בהווה ובעתיד על ידי בחינה ביקורתית של הידע הקיים ודפוסי הפעולה המקובלים בתחום העבודה הסוציאלית.
4. להעמיק את הידע והעשייה בתחום נבחר של הפרקטיקה.

התכנית כוללת שלושה אשכולות המכילים קורסי ליבה וקורסי בחירה :

התכנית מציעה שלושה אשכולות לבחירה :

אשכול המשפחה מציע למידה מעמיקה של מודלים ומיומנויות התערבות ברמת הזוג והמשפחה, באמצעות מבחר גישות טיפוליות. המטרה לטווח ארוך היא להכשיר סטודנטים להיות מטפלים משפחתיים מוסמכים, לאחר השלמת דרישותיה של האגודה לטיפול משפחתי. הפרקטיקום כולל טיפול ב-4-3 משפחות, בהדרכה אישית, והדרכה קבוצתית הניתנת במסגרת התכנית.

אשכול עבודה קבוצתית האשכול מיועד לעובדים סוציאליים שמעוניינים בהכשרה מעמיקה בתחום העבודה עם קבוצות בהיבט התיאורטי והיישומי. האשכול יכשיר אנשי מקצוע ליישם מודלים להתערבות קבוצתית ולממש את המתודה הקבוצתית במגוון של אוכלוסיות, במסגרות ובארגונים בהם מתקיימת עבודה סוציאלית.

הלימודים באשכול יקנו לסטודנטים ידע תיאורטי מעמיק בעולם הקבוצות, תוך ביסוס היכולת להבין ולנתח סוגיות ותהליכים מרכזיים בחייהן של קבוצות. כמו כן, יקנה הלימוד באשכול כלים פרקטיים להבנת שפת ההתערבות הקבוצתית והרחבת הידע היישומי הנוגע להתערבויות במגוון סוגי קבוצות (קבוצות תמיכה, קבוצות משימה וקבוצות לעזרה עצמית).

הפרקטיקום ייתן הזדמנות לסטודנטים להתנסות בהנחיית קבוצה, בהדרכה וליווי של איש סגל ועבודה משותפת עם קבוצת עמיתים.

אשכול טראומה וחוסן מציע הכשרה מקצועית במגוון תפקידים בטווח רחב של מצבי טראומה. זה כולל התערבויות כמגיבים ראשוניים במצבים של אסון המוני וחירום, בשיקום של אוכלוסיות פגועות והתערבות טיפולית בפוסט-טראומה. הפרקטיקום מתמקד בסיוע לעובדים סוציאליים ובעלי מקצועות אחרים לפתח תכניות התערבות והתמודדות במצבי אסון וחירום, ויכשיר אותם לתפקד כצוותי מניעה במצבים אלה.

קורסי הליבה נועדו לחזק ולהעשיר את הידע והחשיבה על מהותו של מקצוע העבודה הסוציאלית. הם כוללים קורסים בנושאים של הפילוסופיה של המדע, תיאוריות של הפרקטיקה, אתיקה.

מגוון של קורסי הבחירה מאפשרים העמקה בתיאוריות עכשוויות והתנסות בגישות טיפוליות מתקדמות. לימודי התואר השני מחייבים נוכחות של יום בשבוע בקמפוס תל-חי, ויום נוסף לעבודה עצמית.

תנאי מעבר משנה לשנה

הערה: התנאים והדרישות המפורטים להלן מהווים תוספת והשלמה לתנאים כפי שמפורטים בשנתון המכללה.

1. מעבר משנה א' לשנה ב'

א. ציון של 60 לפחות בכל אחד מהקורסים הנלמדים.

ב. ממוצע של 75 בסך כל הקורסים של שנה א'.

סיום הלימודים

התנאים לסיום הלימודים בחוג וקבלת התואר M.A. בעבודה סוציאלית:

1. עמידה בכל תנאי המעבר שצוינו לעיל.

2. צבירה של 42 נקודות זכות במהלך שנות הלימודים.

3. ממוצע ציונים כולל של 75.

אנגלית כשפה זרה

מועמדים לתכניות לתואר שני נדרשים להציג רמת פטור באנגלית. פטור מחובת לימודי אנגלית יינתן בכפוף להצגת גיליון ציונים וזכאות לתואר ראשון ממוסד אקדמי שלימודי האנגלית בו מוכרים ע"י המכללה האקדמית תל-חי.

וועדות התוכנית

א. **ועדת קבלה** שתפקידה ריאיון מועמדים וקבלת החלטות לגבי קבלת תלמידים לתכנית.

ב. **ועדת הוראה** שתפקידה הם: דיון בתכנית הלימודים והמלצות על שינויים וסדרי הוראה למועצת התכנית. במקרה הצורך, ועדת ההוראה עשויה לתפקד כוועדה לענייני סטודנטים.

תכנית לימודים מתוכננת לתואר שני בעבודה סוציאלית תש"פ

סה"כ 42 נ"ז: 14 נ"ז קורסי ליבה, 24 נ"ז אשכולות, 4 נ"ז קורסי בחירה.

קורסי ליבה לכל הסטודנטים

מועד	סוג הקורס	שם הקורס	נ"ז	מרצה
שנה א'	חובה	התערבות בינלאומית בע"ס	2	מר עינב לוי
שנה א'	חובה	פילוסופיה של המדע	2	פרופ' אילת שביט
שנה א'	חובה	חוק ואתיקה – מתקדם	2	עו"ד ד"ר מיכל סגל
שנה א'	סמינריון חובה –	התיאוריה של הפרקטיקה	6	ד"ר אילה כהן גב' מרים בן עוז ד"ר קרולין גוטמן
שנה א'	חובה	חשיבה מדעית-פתוח ידע באמצעות מחקר	2	ד"ר דפנה גרוס מנוס
			14	

*קורסי בחירה כלליים

מועד	סוג הקורס	שם הקורס	שעות	נ"ז	מרצה
	בחירה	המשפחה הרב-דורית : סוגיות ומחקר	2	2	פרופ' שירה הנטמן
	בחירה	מיומנויות הדרכה למתקדמים	2	2	גב' מרים בן עוז.
	בחירה	מיומנויות הדרכה למתקדמים	2	2	גב' מרים בן עוז.
	בחירה	התערבות קצרה ממוקדת פתרון בעיות (SFBT)	2	2	ד"ר ירון יגיל
	בחירה	משפחות בקצה הרצף בגיל הרך	2	2	גב' תמי סמיש-נמליך
	בחירה	סדנא בכלכלת רווחה	2	2	פרופ' דורון לביא
	בחירה	מחוסר לחוסן : המקרה של אנשים עם מוגבלות	2	2	ד"ר קרולין גוטמן

*יתכנו שינויים בקורסי הבחירה

אשכול עבודה קבוצתית:

מועד	סוג הקורס	שם הקורס	נ"ז	מרצה
שנה א'	חובה	התנסות בהנחיית עמיתים וחקר תהליכים בקבוצה	4	ד"ר ורד שנער-גולן
שנה א'	חובה	יסודות הגישה הדינמית בקבוצה	2	ד"ר ורד שנער-גולן
שנה א'	חובה	מיומנויות התערבות בהנחיית קבוצות	2	ד"ר ורד גולן שנער
שנה ב'	חובה –	שילוב כלים פסיכודרמטיים בעבודה קבוצתית	2	מר עופר זילברברג
שנה ב'	חובה	תאוריות מרכזיות בעו"ס בקבוצות	2	ד"ר עומר לנס
שנה ב'	חובה	דימוי גוף בקבוצה	2	ד"ר עפרה ולטר
שנה ב'	חובה	פרקטיקום	4	פרופ' רחל לב-ויזל/ד"ר עומר לנס
שנה ב'	חובה	סמינריון – עבודת גמר	6	ד"ר ורד שנער גולן
	סה"כ		24	

אשכול משפחה

מועד	סוג הקורס	שם הקורס	נ"ז	מרצה
שנה א'	חובה	תאוריות של טיפול בזוג ובמשפחה	4	ד"ר הדס דורון
שנה א'	חובה	מעגל חיי משפחה	2	גב' תמי סמיש נמליך
שנה א'	חובה	תאוריות בטיפול זוגי ומשפחתי	2	ד"ר עומר לנס
שנה ב'	חובה	שיטות התערבות בטיפול באלימות במשפחה	2	ד"ר עומר לנס
שנה ב'	חובה	סוגיות מיניות בטיפול	2	ט.נ.
שנה ב'	חובה	שיטות התערבות בטיפול משפחתי	2	ד"ר עומר לנס
שנה ב'	חובה	פרקטיקום	4	ד"ר עומר לנס/ ט.נ.
שנה ב'	חובה	סמינריון – עבודת גמר	6	ד"ר הדס דורון
	סה"כ		24	

אשכול טראומה וחוסן

מועד	סוג הקורס	שם הקורס	נ"ז	מרצה
שנה א'	חובה	מבוא להתערבויות במצבי דחק וחירום	4	ד"ר משה פרחי
שנה א'	חובה	מושגי יסוד בטיפול פסיכודינמי עם נפגעי טראומה	2	ד"ר מאיה פלד-אברם
שנה א'	חובה	שיקום פסיכו-סוציאלי של אוכלוסיות פגועות	2	ד"ר רובי דוגל
שנה ב'	חובה	טראומטיזציה משנית	2	ד"ר מאיה פלד אברם
שנה ב'	חובה	טראומה ודיסוציאציה	2	ד"ר מאיה פלד אברם
שנה ב'	חובה	סוגיות בניהול המענה ההומניטארי	2	מר עינב לוי
שנה ב'	חובה	פרקטיקום	4	ד"ר מאיה פלד-אברם/גב' מיכל קליין/גב' רינת גונדה
שנה ב'	חובה	סמינריון – עבודת גמר	6	ד"ר משה פרחי
	סה"כ		24	

שנה א'

חובה

פילוסופיה של המדע

פרופ' אילת שביט

א. 510111 - 2 ש"ס 2 נ"ז ש'

קורס העוסק ביסודות המחשבה המדעית, תוך התמקדות במדעי החברה. מיועד ליצירת בסיס תיאורטי ומתודולוגי להבנה וליישום של מחקר מדעי עבור תלמידי תואר שני בעבודה סוציאלית. בקורס יידונו שאלות יסוד בתחומים אלה הלכות מהפילוסופיה וההיסטוריה של המדע. חלקו הראשון של הקורס יתמקד בשאלות פילוסופיות הנוגעות למהותה של התיאוריה והחשיבה המדעית. חלקו השני של הקורס יעסוק בקריאה ביקורתית של מחקרים אמפיריים בני זמננו.

תיאוריה של הפרקטיקה (סמינריון)

ד"ר אילה כהן

ש. 510212 - 2+2 ש"ס 6 נ"ז סמינריון

גב' מרים בן-עוז

ד"ר קרולין גוטמן

סמינריון זה יעסוק בהבנת יחסי הגומלין בין התיאוריה לפרקטיקה בעבודה סוציאלית. הקורס יחל בהבנת הקשר בין חכמת המעשה המתפתחת מתוך הפרקטיקה לבין בחירה בין המגוון הרחב של תיאוריות של הפרקטיקה המנחות את עבודתם של עובדים סוציאליים. המוקד של הקורס יהיה בניתוח אירועים מכוננים מתוך הפרקטיקה, באמצעות תהליכים של התבוננות רפלקטיבית, רפלקסיבית וביקורתית, כדי לפתח תיאוריה אישית להתמודדות עם אירועים דומים.

התערבות בינלאומית בעבודה סוציאלית

מר עינב לוי

ב. 510258 - 2 ש"ס 2 נ"ז

מאז התגבשותה כמקצוע בשלהי המאה ה-19 בשני צדי צפון האוקיינוס האטלנטי התפשטה העבודה הסוציאלית למרבית מדינות העולם. אולם בהבדל מכל מקצוע אחר תפקידיה שונים במדינות שונות, לעיתים באופן בולט, מצב המעורר את השאלה אם מדובר במקצוע אחד או במספר רב של 'עבודות סוציאליות'? השיעור יסייע ללבן את הסוגיה הזו על-ידי הכרת רב-גווניותה של העבודה הסוציאלית ברחבי העולם ובחינת ההקשרים התרבותיים, הסביבתיים, הכלכליים, הפוליטיים, המנהליים והמשפטיים שהולידו את השונות הרבה במקצוע.

חוק ואתיקה - מתקדם

עו"ד ד"ר מיכל סגל

א. 510102 – 2 ש"ס 2 נ"ז ש'

מקצוע העבודה סוציאלית מפגיש את העו"ס עם מצבים מורכבים בהם מתקיימת לא אחת התנגשות בין ערכים שונים היוצרת דילמה אתית. המקצוע מעצם טיבעו כמקצוע חברתי מתבסס על הערכים החברתיים שהחברה קבעה המתבטאים בחוקים ועל הערכים המקצועיים המתבטאים בכללי האתיקה המקצועית.

העובד הסוציאלי הפועל במערכות ארגוניות מורכבות ובמצב של מחסור במשאבים מול אוכלוסיות חלשות נדרש לקבל החלטות שיש בהן מרכיב אתי על בסיס יומיומי, לשם כך הוא זקוק לכלי עזר שיסייעו לו במילוי תפקידיו השונים ולכללים וחוקים אשר יכוונו אותו במצבים בהם עליו לקבל החלטות. החוק וכללי האתיקה מהווים כלים שכאלה והם משמשים מורי דרך במצבים של התלבטות וקונפליקט. הקורס יעסוק ב:

- תיאוריות אתיות
- מודלים וכלים לקבלת החלטות במצבים של דילמות אתיות
- ניתוח מצבי קונפליקט

חשיבה מדעית – פתוח ידע באמצעות מחקר

ד"ר דפנה גרוס מנוס

א. 510286 – 2 ש"ס 2 נ"ז ש'

ינתן בהמשך

קורסי בחירה:

מחוסר לחוסן: המקרה של אנשים עם מוגבלות

ד"ר קרולין גוטמן

ב. 510285 - 2 ש"ס 2 נ"ז ש'

לאורך השנים האחרונות התרחשו בעולם, בעיקר במדינות מערביות, תהליכי שינוי תודעתי ביחס למעוטים פוליטיים, בין השאר אנשים עם מוגבלויות. מי שהוביל שינוי זה היו א/נשים עם מוגבלויות שמחו על התייחסות הסביבה החברתית כלפיהם בכל הרמות, מהמשפחה עד מערכות ממשלתיות ובעיקר קובעי מדיניות. הטענה העיקרית שלהם היא כי מוגבלות אינה תופעה רפואית ו/או פסיכולוגית בלבד אלא היא תופעה של דיכוי חברתי, שתורמים לה שלל תהליכים תרבותיים ופוליטיים

אחת הסוגיות החשובות שמעלים אנשים עם מוגבלויות היא הקושי של מערכות רווחה להסתגל לשינוי התפיסתי. למרות הפרספקטיבה החברתית החדשה והניסיונות המקצועיות לשלב א/נשים עם מוגבלויות במציאות החברתית

המשתנה, נראה כי הפרקטיקה המקצועית העכשווית של עובדים סוציאליים לא מצליחה מספיק להתאים את עצמה שהיא עדיין מושתתת על תפיסות רפואיות ישנות.

קורס זה יבחן את המציאות הקיימת ויחשוף את הבעייתיות שמייצרים יחסי הכוח החברתיים והמקצועיים לא/נשים עם מוגבלויות. באמצעות רכישת מושגים, תיאוריות וגישות חדשניות יאפשר הקורס חשיפה מקצועית ואנושית אחרת על מוגבלות. התפיסות החדשות משלבות בין היבטים פרטניים לבין היבטים חברתיים ופוליטיים ומאפשרות התמודדות יותר הוגנת ושוויונית עם קבוצה שעד כה נדחקה לשוליים ויאפשרו פרקטיקה שמיישמת את הגישה שלאנשים עם מוגבלות יש הזכות לחיות את חייהם בחוסן ולא בחוסר.

מיומנויות הדרכה למתקדמים

גב' מרים בן עוז

א/ב 510259 – 2 ש"ס 2 נ"ז ש'

קורס העוסק בסוגיות מתקדמות בהדרכה המיועד למדריכים ומדרכים כאחד, העוסקים בתפקידי טיפול וניהול בכל הדרגים. בקורס נשים דגש על קידום הלמידה האישית והמקצועית ונתמקד בתהליכים קוגניטיביים, בינאישיים וחברתיים המתייחסים לטכניקות וסגנונות הדרכה.

התערבות קצרה ממוקדת פתרון בעיות SFBT

ד"ר ירון יגיל

א. 510255 – 2 ש"ס 2 נז' ש'

במסגרת הקורס נלמד ונתרגל לעומקה גישת התערבות ממוקדת פתרונות (Solution Focused – SF). הגישה מרחיבה את הבסיס התיאורטי האקלקטי עליו נשענת העבודה הסוציאלית, ומבוססת על גישת הכוחות. היא נשענת על עקרונות הומניסטיים (אהבת הפונה ואמונה ביכולתו וברצונו לחולל שינויים חיוביים בחייו) ועל עבודה משותפת של העובד הסוציאלי ביחד עם הפונה (co-construction). מעבר לטכניקות, הגישה משקפת דרך חשיבה ומדיניות המתבססת על כוחות, הצלחות וחוזקות. זהו ייחודה וזו עשויה להיות תרומתה המשמעותית לעבודה הסוציאלית בישראל.

המשפחה הרב דורית: סוגיות ומחקר

פרופ' שירה הנטמן

א. 510267 - 2 ש"ס 2 נ"ז ש'

הקורס יתמקד במערך היחסים הבין דוריים במשפחה המבוגרת. הנושאים העיקריים שיידונו בקורס: התפתחות הפרט והמשפחה לאורך מרחב החיים, תפיסת הדורות והתיאוריות המרכזיות המתארות יחסים בין דוריים; הטיפול בהורים חולים והשלכותיו על היחסים בתוך המשפחה, יחסי ילד מבוגר – הורים מזדקנים, יחסי אחים, יחסי סבות ונכדים, משפחות חלופיות. הקורס יועבר באמצעות הרצאות ודיונים.

משפחות בקצה הרצף בגיל הרך

סמסטר א', יום ג' 8:45-10:15

א. 510269 – ש"ס 2 נ"ז ש'

עובדים סוציאליים נפגשים לא פעם בדילמות הנוגעות לתפקודים ההוריים של הלקוחות שלהם, באופן ישיר מתוקף תפקידם והארגון אליו הם שייכים או לא. בקורס נבחן סוגיות הנוגעות למשפחות בקצה רצף הסיכון: הגדרות שונות לסיכון, התעללות והזנחה ומה משפיע על תפיסות הפגיעה בילדים. בהמשך נתמקד בילדים בגיל הרך - נברר מה ייחודי לגיל זה ומהן מסגרות התערבות הקיימות לגיל הרך. בחלקו האחרון של הקורס נעסוק בסוגיית הסוגיות – מה מקומם של הורי הילדים בהתערבויות עם ולמען ילדים בגיל הרך. הסוגיות יידונו מתוך ראיית תפקידו של העובד הסוציאלי בממשקים שונים עימן, קבלת החלטות ושיקולים בהתערבות בתחום העזרה וההגנה על ילדים.

גב' תמי סמיש-נמליך

סדנא בכלכלת רווחה

ב. 510289 – ש"ס 2 נ"ז ש'

ינתן בהמשך

אשכול טראומה וחוסן

ד"ר משה פרחי

מבוא להתערבויות במצבי דחק וחירום

ש. 510247 – 2+2 ש"ס 4 נ"ז ש'

בקורס יילמדו התהליכים הפסיכולוגיים והנוירולוגיים המובלים להערכת אירוע כטראומה. בהמשך יילמדו תסמיני הטראומה השונים כאשר לאחרים יילמדו עקרונות העזרה הראשונה הנפשית (Psychological First Aid – PFA) המבוססים על מודל ה SIX C's , מודל מעש"ה ומודל יהלויים המופעלים בעת אירועי דחק/אסון, או במצבי חירום שבהם יש צורך בהגשת סיוע רגשי ראשוני לנפגעים. בנוסף יעסוק הקורס בקבלת החלטות במצבי דחק ועקרונות הסיוע למסייעים תוך הדגשת ההיבטים הנוירופסיכולוגיים של תפקוד המסייע בחירום. במהלך סימסטר ב' יילמדו פרוטוקולים מתקדמים של התערבויות קהילתיות במצבים משתנים תוך שימוש במטריצת מאמץ והצלחה כמוטיב להגברת ההנעה (מוטיבציה) לפעילות יעילה של חברי הקהילה.

מושגי יסוד בטיפול פסיכודרמטי עם נפגעי טראומה

ד"ר מאיה פלד-אברם

ב. 510287 – 2 ש"ס 2 נ"ז ש'

ייתן בהמשך

טראומטיזציה משנית

ד"ר מאיה פלד-אברם

ב. 510123 - 2 ש"ס 2 נ"ז ש'

הקורס יאפשר לסטודנט/ית היכרות עם השלכותיה של עבודה טיפולית עם נפגעי טראומה. הקורס יעסוק בהיבטים תיאורטיים ומעשיים של תופעת הטראומטיזציה המשנית, יבחן גורמי פגיעות וחוסן ויקנה לסטודנט כלים באמצעותם יוכל לזהות סימנים מוקדמים לתופעה. תינתן התייחסות למשמעויות של תופעת הטראומטיזציה המשנית במסגרת יחסי ההדרכה והסביבה הארגונית בה פועלת העובד/ת הסוציאלי/ת.

שיקום פסיכוסוציאלי של אוכלוסיות פגועות

ד"ר רובי רוגל

א. 510234 – 2 ש"ס 2 נ"ז ש'

הקורס נועד להכרה והבנת ההתנהלות בזירות אפר"ן (אירוע פגע רב נפגעים) בינלאומיות - בין אם הם מצבי טבע ובין אם תוצאת מעשי אדם, תוך הבהרת תפקידה ומקומה של העבודה הסוציאלית בתחומי הקהילה, הטיפול באוכלוסיות במצבי דחק וטראומה, הטיפול באוכלוסיות בסיכון גבוהה (ילדים, בני נוער, קשישים, נכים) ושילוב העבודה הסוציאלית במסגרות אינטר-דיספלינריות, בין ארגוניות ורב מערכתיות.

סוגיות בניהול מענה ההומניטארי

מר עינב לוי

ב. 510135 - 2 ש"ס 2 נ"ז ש'

Essential in Humanitarian Response Management

ארגוני הסיוע הישראליים השכילו לצבור ניסיון וידע במרכיבי הליבה של הסיוע ההומניטארי בעשר השנים האחרונות. רובה של התנסות זו נסמך על ידע ויכולות שהצטברו בעיקר ע"י מתנדבים שיצאו למשלחות הסיוע. כיום, כאשר קיים צורך לעגן, למסד ולמקצע את תחום הסיוע ההומניטארי הישראלי, הרי שיש לפעול להקניית כלים מקצועיים עבור גורמי ניהול בארגונים. תכני הלימוד יעסקו הן בתכנים הומניטאריים רחביים והן בכלים ניהוליים אשר יעצימו את יכולות המנהל- ובכך ישפרו את אפקט הסיוע. כלל התכנים, יועברו תוך ניתוח מקרי בוחן, פיתוח שפת מנהלים ודיון בנושאי ליבה.

פרקטיקום טראומה וחוסן

ד"ר מאיה פלד אברם- גב' מיכל קליין-גב רינת גונדה

ש. 510333 – 2+2 ש"ס 4 נ"ז סמינריון

הפרקטיקום הינו פרויקט יישומי המתבצע בדרך כלל במקום העבודה של הסטודנט. על רקע הידע אותו רוכשים הסטודנטים בשנה הראשונה ללימודיהם לאתר צרכים הנובעים מפערי ידע או פרקטיקה. על הסטודנטים לתכנן התערבות לשם מתן מענה לצרכים, להפעילה ולהעריכה. הפרקטיקום ילווה בהדרכה ונועד לקדם את המודעות לנושא הנלמד כמו גם לאפשר לסטודנטים לבצע מגוון רחב של התערבויות החל מהתערבויות המיועדות להכשרת מתערכים ראשוניים במקומות עבודתם ועד להתערבויות ישירות בתחומי הדחק והחירום. הסטודנטים יבססו את שלבי החשיבה, העשייה וההערכה על הידע שנלמד במסלול ויידרשו להרחיבו בהתאם לתחומים בהם ייבחרו לפעול. בסיום הפרקטיקום תוגש עבודה שתסכם את ההתערבות על כל שלביה.

סמינר-עבודת גמר אשכול טראומה וחוסן

ד"ר משה פרחי

ש. 510134 – 2+2 ש"ס 6 נ"ז

מטרת קורס זה היא ליווי מחקרי של עבודת הפרקטיקום. כל הפעלה של פרויקט או תוכנית התערבות קהילתית מחייבת תכנון מוקדם של הערכת (Evaluation) הפרויקט. לצורך ביצוע ההערכה יש מראש לתכנן וליישם את כלי ההערכה האמורים לתת אינדיקציה על הצלחת ההתערבות. בקורס יילמדו עקרונות ביצוע הערכת התוכניות, וביצועם בפועל תוך עידוד הסטודנטים לכתיבה ולפרסום מאמר אודות ההתערבות.

אשכול משפחה

תאוריות של טיפול בזוג ובמשפחה

ד"ר הדס דורון

ש. 510131 – 2+2 ש"ס 4 נ"ז ש'

מטרת הקורס להכיר את התיאוריה, המחקר והמודלים הטיפוליים המקובלים בטיפול זוגי ומשפחתי. הקורס ישלב מרכיבים תיאורטיים וקליניים, תוך דיון ברציונל לשימוש בגישות או בטכניקות מסוימות. תיערך השוואה בין תיאוריות ומשתני תפיסת זוגיות של משפחות נורמאליות ודיס-פונקציונאליות. יידונו שלבי ההתפתחות השונים של הזוגיות והמשפחה, בחברה בת ימינו בכלל ובהיבט רב-תרבותי בארץ בפרט. תינתן התייחסות תיאורטית וטיפולית לסוגיות המאפיינות את אוכלוסיית המטופלים של הסטודנטים.

תאוריות בטיפול זוגי ומשפחתי

ד"ר עומר לנס

ש. 510224 – 2 ש"ס 2 נ"ז ש'

הקורס יעסוק בהכרות עם עקרי החשיבה המערכתית והבנת השילוב שלה עם גישות פסיכו דינמיות מערכתיות. נלמד על מושגים מרכזיים בחשיבה הדינמית וכיצד הם באים לידי ביטוי בדינמיקה זוגית ומשפחתית.

תאוריות בזוגיות

ד"ר עומר לנס

א. 0510119 – 2 ש"ס 2 נ"ז ש'

הקורס יעסוק בהכרות בסיסית עם מושגי המפתח בטיפול הזוגי. יערך דיון תהליכי הבחירה הזוגית הלא מודעת דרך מנגנון החזרה הכפייתית נלמד על תהליכי הוויסות הזוגי ועל יצירת הברית החשאית הלא מודעת ביחסים הזוגיים דרך התיאוריה הדינמית של יורג ווילי.

מעגל חיי משפחה

גב' תמי סמיש נמליך

א. 510278 – 2 ש"ס 2 נ"ז ש'

הקורס נועד לתת הזדמנות לסטודנטים לבחון נושאים הקשורים למיניות אנושית וטיפול מיני בפרספקטיבה מערכתית. הקורס מדגיש ידע ומודעות לגבי היבטים ביולוגיים, חברתיים ופסיכולוגיים/רגשיים. נושאי הקורס כוללים אנטומיה מינית, התפתחות, תגובה מינית אנושית, דיספונקציה מינית, העברה של מחלות מיניות ויחסי מין ורגש. סוגיות הקשורות לכישורים טיפוליים ידונו ברפרוף ודרכם יוצגו דוגמאות מתוך הפרקטיקה של יישום תהליכי טיפול מיני.

פרקטיקום מיומנויות בטיפול במשפחה

ט.נ.

ד"ר עומר לנס

ש. 510222 – 2+2 ש"ס 4 נ"ז סמינריון

הפרקטיקום הוא התנסות מובנית בשיטת העבודה הסוציאלית המתקדמת שמטרתה הכשרה להקניית ידע מעשי בתפקוד המשפחה, תהליכים תוך-משפחתיים ובין-דוריים, יחסים בין חברי המשפחה, קונפליקטים, הבנת המערכת הטיפולית המשפחתית ותרומת המטפל להיווצרות המציאות הטיפולית. הסטודנטים יתבקשו לבצע טיפול משפחתי מודרך ולכתוב עבודת גמר.

סמינר-עבודת גמר אשכול משפחה

ד"ר הדס דורון

ש. 510323 – 2+2 ש"ס 6 נ"ז

מטרתה העיקרית של עבודת הסמינריון הינה ליצור ידע חדש באמצעות חקר תופעה בתחום הזוגיות והמשפחה ו/או הטיפול במשפחה, וכתיבת מסמך כדוגמת מאמר אקדמי. מטרת הסמינריון הנך:

- * לבצע הצעת מחקר/מאמר עצמאי של הסטודנטים בתחומי הזוגיות והמשפחה, תוך הבנת חשיבות הקשר בין המחקר והטיפול בתחומים אלו.
- * להבין כיצד נערכים מחקרים בתחום זה ומהם קני המידה להערכת טיב המחקר.
- * לפתח מיומנויות של קריאה ביקורתית על מנת להבין ולהעריך מאמרים מדעיים המבוססים על מחקר.
- * לזהות ולבצע את השלבים השונים של בניית מערך מחקר בתחום חקר המשפחה.
- * במסגרת הקורס יבחרו הסטודנטים את נושאי המחקר ויתנסו בהליכי מחקר אופייניים לזוג ומשפחה.

אשכול קבוצות

התנסות בהנחיית עמיתים וחקר תהליכים בקבוצה

ד"ר ורד גולן-שנער

ש. 510103 – 2+2 ש"ס 4 נ"ז

הקורס יעסוק בחקר תהליכים דינמיים והתפתחותיים המתרחשים במרחב הקבוצתי בהתבסס על מודלים תיאורטיים מרכזיים מעולם הטיפול הקבוצתי. במהלך הקורס תודגש הבנת הידע סביב תהליכים מודעים ולא מודעים המתרחשים בתוך קבוצות לשם קריאת המפה הקבוצתית ויישום ההבנות בעבודה הקבוצתית עצמה. הלמידה תערב התנסות חווייתית באמצעותה ייחשפו הסטודנטים לתהליכים בין-אישיים וקבוצתיים המייחדים את העבודה הסוציאלית הקבוצתית.

מיומנויות התערבות בהנחיית קבוצות

ד"ר ורד גולן-שנער

ב. 510263 – 2 ש"ס 2 נ"ז ש'

הקורס יעסוק בהקניית מיומנויות הנחייה ועיגוןן בתיאוריה של עבודה קבוצתית. הלמידה תערב התנסות בהנחיית עמיתים באמצעותה ייחשפו הסטודנטים למושגים מרכזיים בעולם העבודה הקבוצתית כדוגמת: ה-Setting, קו-הנחה וחלוקת תפקידים, השימוש בכאן ועכשיו, הלא מודע הקבוצתי ופירוש, הכלה, הקשבה ואמפתיה, הזמנה לשיתוף (Sharing), שיקוף ופירוש.

יסודות הגישה הדינמית בקבוצה

ד"ר ורד גולן-שנער

א...510281 – 2 ש"ס 2 נ"ז ש'

ינתן בהמשך.

שילוב כלים פסיכודרמטיים בעבודה קבוצתית

מר עופר זילברברג

ב. 510262 2 ש"ס 2 נ"ז ש'

בקורס נלמד את מושג הפסיכודרמה כגישה טיפולית על פי יעקב לוי מורנו יוצר הפסיכודרמה. כמו כן נלמד ונפעל את הטכניקות הייחודיות והאפשרות לשלב אותן בהנחיית קבוצה. נכיר מושגים כמו סוציודרמה וסוציומטריה.

הקורס יועבר כסדנה בעזרת התנסות חווייתית.

דימוי גוף בקבוצה

ד"ר עפרה ולטר

ב..510275 – 2 ש"ס 2 נ"ז ש'

במסגרת הקורס נתבונן בגוף במרחב האישי והקבוצתי. נפתח יכולות להתבוננות ביכולות שלנו, לעשות התפתחות בעוצמת תודעה מודעת. במסגרת הקורס יעשה שימוש והכוונה, לקשיבות לגוף ופיתוח תודעה ליכולת הגוף לברוא ידע. נאפשר צמיחה התחדשות ונלמד לברוא את החדש מתוך העצמי.

ניצור חיבור ושימוש בגוף במרחב האישי והקבוצתי כמקדם ידע וככלי לשיפור רווחה אישית במרחבים השונים, במטרה לחתור לטיפוס תמידי לעבר הממד הגבוה הבא.

הסטודנטים ילמדו לפתח יכולת להתבונן בתהליך ההתפתחותי של הקבוצה והיחיד בקבוצה. התבוננות בהתנסות אינטראקטיבית בשילוב האומנויות. נלמד לזהות צרכים אילו גם דרך הכרת פרוטוקול SDM. התמקדות, אמנות יחידנית וקבוצתית תוך מיקוד בגוף במרחב זה

פרקטיקום עבודה קבוצתית

פרופ' רחל לב-ויזל

מר עופר זילברברג

ש. 510328 +2 2 ש"ס 4 נ"ז סמינריון

הפרקטיקום נועד ללוות את תהליך ההכשרה בשדה. כל סטודנט יידרש להקים קבוצה ולהנחותה - לבד או בקו. הקורס ילווה את הנחיית הקבוצה, וישלב הדרכה קבוצתית, פרטנית ולמידת עמיתים. ההדרכה תיעשה תוך שילוב התיאוריה עם הפרקטיקה.

סמינר-עבודת גמר אשכול עבודה קבוצתית

ד"ר ורד גולן-שנער

ש. 510327 2+2 ש"ס 6 ג"ז

מטרת הסמינר להעמיק את הידע המחקרי של הסטודנטים בהקשרה הייחודי של העבודה הקבוצתית. במהלך הקורס יחשפו הסטודנטים לסוגי ותחומי המחקר העכשוויים המעסיקים חוקרים בהקשרה של המתודה הקבוצתית, ילמדו לגבש את שאלת המחקר ולהציג מערך מחקר מותאם לבדיקתה. הקורס ילווה את הסטודנטים בתהליך המחקר מגיבוש שאלות המחקר, דרך סקירת הספרות הרלבנטית, איסוף הנתונים וניתוחם ועד לכתיבת דו"ח מחקר.